

जिल्हा सामान्य रुग्णालय, सिंधुदूर्ग ह्या
रुग्णालयातील रुग्ण खाटांचा वापर, वैद्यकीय
शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग यांच्या
अधिपत्याखालील नियोजित शासकीय वैद्यकीय
महाविद्यालयासाठी करण्यास तत्वतः मान्यता
देण्याबाबत..

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक आरोग्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण-२०२०/प्र.क्र.१४८/आरोग्य-४
गो.ते.रुग्णालय आवार, दहावा मजला, संकुल इमारत
मंत्रालय, मुंबई ४००००९
दिनांक : १५ ऑक्टोबर, २०२०.

- वाचा :-** १) शासन निर्णय, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, क्रमांक : एचएसजी-१६९०/प्र.क्र.९६/आरोग्य-३, दि.०३.०८.१९९०.
२) शासन निर्णय, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, क्रमांक : संकीर्ण-२०१३/प्र.क्र.३०७/आरोग्य-३, दि.०३.०८.२०१३.
३) शासन निर्णय, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, क्रमांक : संकीर्ण-०३१६/प्र.क्र.४९/शिकाना/
आरोग्य-४, दि.१९.१२.२०१६.
४) आरोग्य सेवा आयुक्तालय, मुंबई यांचे पत्र क्र.संआसे/कक्ष-३/टे-७/जिल्हा रुग्णालय
सिंधुदूर्ग हस्तां.वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये/संकीर्ण कोल्हापूर१७५/ जा.क्र.७१४६/२०,
दि.२२.०९.२०२०.
५) आरोग्य सेवा आयुक्तालय, मुंबई यांचे पत्र क्र.संआसे/कक्ष-३/टे-७/जिल्हा रुग्णालय रायगड
अलिबाग हस्तां.वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये/संकीर्ण कोल्हापूर१८०/ जा.क्र.७१४५/२०,
दि.२२.०९.२०२०.

प्रस्तावना :-

सिंधुदूर्ग येथे नवीन शासकीय महाविद्यालय स्थापन करण्याकरीता मंत्रिमंडळाने मान्यता दिली आहे. भारतीय आयुर्विज्ञान परिषदेच्या निकषांनुसार नवीन वैद्यकीय महाविद्यालयाकरीता किमान ३०० रुग्णखाटांचे रुग्णालय आवश्यक सोईसुविधांसह उपलब्ध असणे आवश्यक आहे. यास अनुसरुन सिंधुदूर्ग येथील सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या अखत्यारीत असलेले जिल्हा सामान्य रुग्णालय, सिंधुदूर्ग वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभागास शासकीय महाविद्यालय सुरु करण्यासाठी तात्पुरत्या स्वरूपात हस्तांतरीत करण्याबाबत विनंती केली आहे. सदर प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता. यासंदर्भात पुढीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात येत आहे. तसेच सिंधुदूर्ग येथील जिल्हा सामान्य रुग्णालयातील खाटा शैक्षणिक प्रयोजनार्थ अनुभवासाठी उपरोक्त अनुक्रमांक ३ येथील शासन निर्णयानुसार एसएसपीएम लाईफटाईम हॉस्पीटल व मेडीकल कॉलेज, पडवे, ता. कुडाळ, जि. सिंधुदूर्ग या प्रशिक्षण संस्थेस जिल्हा रुग्णालय सिंधुदूर्ग येथील ३०० खाटा शैक्षणिक प्रयोजनार्थ अनुभवासाठी प्रतिखाट रु.१५०/- इतक्या दराने विहित अटी व शर्तीच्या

अधिन राहून करारपत्राच्या दिनांका पासून दि.०३.०८.२०१३ च्या शासन निर्णयान्वये ३ वर्षासाठी व दि.१९.१२.२०१६ च्या शासन निर्णयान्वये पुढील ५ वर्षाकरीता (१ जानेवारी ते ३१ डिसेंबर, २०२१) वापरण्यास मान्यता देण्यात आली होती. तथापि, सदर करारपत्रानुसार संबंधीत संस्थेने अद्याप रुग्णालयाच्या खाटा वापरण्यास सुरु केल्या नसल्याने व त्याकरीता आवश्यक शुल्क भरलेले नसल्याने सदर करारपत्र रद्द करण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनास प्राप्त झाला आहे. यासदर्भात पुढील प्रमाणे निर्णय घेण्यात येत आहे.

शासन निर्णय :-

भारतीय आयुर्विज्ञान परिषदेच्या निकषांची पूर्तता करण्याकरीता सार्वजनिक आरोग्य विभाग, महाराष्ट्र राज्य यांच्या अधिपत्याखालील जिल्हा सामान्य रुग्णालय, सिंधुदूर्ग ह्या रुग्णालयातील रुग्ण खाटांचा वापर, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, महाराष्ट्र राज्य यांच्या अधिपत्याखालील नियोजित शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयासाठी करण्यास तत्वतः मान्यता देण्यात येत आहे. भारतीय आयुर्विज्ञान परिषदेच्या मान्यतेनंतर वैद्यकीय महाविद्यालय सुरु करतेवेळी रुग्णालयाचा वापर करण्यासाठी अटी व शर्ती निश्चित करण्याबाबत स्वतंत्रपणे आदेश निर्गमित करण्यात येतील. त्याचप्रमाणे एसएसपीएम लाईफटाईम हॉस्पीटल व मेडीकल कॉलेज, पडवे, ता. कुडाळ, जि. सिंधुदूर्ग यासंस्थेने शासनासोबत दि.१९.१२.२०१६ च्या शासन निर्णयानुसार करार केला नसल्याने सदर संस्थेस जिल्हा रुग्णालयाच्या खाटा, शैक्षणिक प्रयोजनासाठी वापरण्यास देण्यात आलेली मान्यता रद्द करण्यात येत आहे.

२. यापूर्वी धुळे, जळगांव, नांदेड, गोंदिया, लातूर व चंद्रपूर इ. शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयांसाठी जिल्हा सामान्य रुग्णालये वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभागास हस्तांतरीत केली आहेत. तेथील जिल्हा शल्य चिकित्सक यांना आलेले अनुभव विचारात घेता विभागास पुढील समस्यांना सामोरे जावे लागले:-

- १) नवीन वैद्यकीय महाविद्यालयाच्या इमारत बांधकामासाठी, वेतनासाठी व इतर खर्चासाठी पुरेसा निधी उपलब्ध करून घेतला जात नाही. वैद्यकीय महाविद्यालयाचे बांधकाम ८-१० वर्ष चालू राहते. एम.सी.आय. च्या निकषानुसार सुविधा उपलब्ध होण्यासाठी बरीच आर्थिक तरतूद कमी पडते, त्यामुळे रुग्णालयावर ताण येतो व रुग्णसेवेचा दर्जा राखला जात नाही.
- २) संबंधित जिल्ह्यातील ग्रामीण रुग्णालये/उपजिल्हे रुग्णालये/प्राथमिक आरोग्य केंद्राकडून संदर्भित केलेल्या रुग्णांना वैद्यकीय महाविद्यालयामध्ये प्राधान्याने दाखल करून घेतले जात नाही.
- ३) जिल्हा रुग्णालयाकडील यांच्याकडून राष्ट्रीय आरोग्य अभियानाचे कार्यक्रम अधिष्ठाता यांच्याकडून प्रभावीपणे राबविले जात नाहीत व राष्ट्रीय आरोग्य अभियानाचा निधीही खर्च होत नाही.

- ४) दुहेरी नियंत्रणामुळे प्रशासकीय गोंधळाची परिस्थिती निर्माण होते व त्याचा परिणाम रुग्णालयाच्या कामकाजावर होतो व पर्यायाने रुग्णांना चांगली सेवा मिळत नाही.
- ५) सार्वजनिक आरोग्य विभागाकडील कर्मचारी, वैद्यकीय शिक्षण महाविद्यालयास उपलब्ध झाल्याने पदनिर्मिती होऊनही अधिष्ठाता यांच्याकडून वर्षानुवर्षे पदभरती केली जात नाही. त्यामुळे सार्वजनिक आरोग्य विभागाला कमी कर्मचाऱ्यांच्या समस्येस वारंवार सामोरे जावे लागते.
- ६) वैद्यकीय महाविद्यालयाकडील आरोग्य विभागाचे प्रतिनियुक्तीवरील कर्मचारी ग्रामीण भागात काम करण्यास तयार होत नाहीत, त्यामुळे ते कर्मचारी वैद्यकीय शिक्षण विभागात कायमचे सामावून घेण्याबाबत वारंवार मागण्या करतात.
- ७) वैद्यकीय महाविद्यालयाची इमारत तयार झाल्यानंतर मुळची इमारत सार्वजनिक आरोग्य विभागास परत करताना इमारतीची अतिशय दुरावस्था झालेली असते.
- ८) दुहेरी नियंत्रणामुळे SNCU/DEIC/Dialysis हे महत्वाचे उपक्रम चांगल्यारीतीने राबविले जात नाहीत.

उपरोक्त गंभीर समस्या विचारात घेता, यासंदर्भात वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभागाने पुढीलप्रमाणे नियोजितपणे व कालबद्धपणे कार्यवाही /पूर्तता करावी:-

- (१) शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयाची इमारत तीन वर्षामध्ये पूर्ण होण्यासाठी विभागाने आवश्यक ते नियोजन करून निधीची तरतूद करून घ्यावी. प्रतिनियुक्तीवरील कर्मचारी यांचे वेतन व भत्ते यासाठी आहरण व संवितरण अधिकारी नियुक्त करून त्यासाठी सुरवातीपासूनच आर्थिक तरतूद करण्यात यावी.
- (२) संबंधित जिल्हगातील ग्रामीण रुग्णालये/उपजिल्हे रुग्णालये/प्राथमिक आरोग्य केंद्राकडून संदर्भित केलेल्या रुग्णांना प्राधान्याने दाखल करून घेण्यासाठी स्वतंत्र कक्ष निर्माण करावा.
- (३) राष्ट्रीय आरोग्य अभियानाचे सुरु असलेले कार्यक्रम विनाखंड व प्रभावीपणे राबविले जावेत व त्यासाठी उपलब्ध निधी खर्च करण्याची दक्षता घेण्यात यावी व यासंदर्भात संबंधित राष्ट्रीय आरोग्य अभियान कार्यालयाकडे वेळोवेळी अहवाल सादर करावा.
- (४) अधिष्ठाता यांनी प्रामुख्याने वैद्यकीय शिक्षणाशी संबंधित लक्ष द्यावे आणि जिल्हा रुग्णालयाशी संबंधित बाबी शक्यतो जिल्हा शल्य चिकित्सक/ संबंधित प्रशासकीय प्रमुख यांच्या सहकार्याने हाताळाव्यात.

- (५) महाविद्यालयासाठी केलेल्या पदनिर्मितीनुसार एक वर्षाच्या आत आवश्यक ती पदभरती करून सार्वजनिक आरोग्य विभागाकडील वैद्यकीय अधिकारी व कर्मचारी यांना मूळ विभागात पाठविण्यात यावे तसेच यापकी कोणत्याही कर्मचाऱ्यास महाविद्यालयात सामावून घेण्याबाबत विभागाकडून मान्यता देण्यात येणार नाही.
- (६) वैद्यकीय महाविद्यालयाची इमारत तयार झाल्यानंतर मुळची इमारत सार्वजनिक आरोग्य विभागास हस्तांतरीत करताना सुस्थितीत व आवश्यक त्या दुरुस्त्यांसह व सुस्थितील वैद्यकीय उपकरणांसह विभागास परत करण्यात यावी. जेणेकरून त्याठिकाणी लगेच जिल्हा रुग्णालय सुरु करणे शक्य होईल.
- (७) आरोग्य विभागास गरजेप्रमाणे बॉण्डेड वैद्यकीय अधिकाऱ्यांच्या नियुक्त्या करण्यात याव्यात व त्याबाबत व्यवस्थित देखरेख ठेवली जावी .
- (८) आदिवासी/दुर्गम/ग्रामीण भागात पुरेसे वैद्यकीय अधिकारी निरंतर उपलब्ध होण्यासाठी ठोस उपाययोजना करण्यात यावी.
- (९) SNCU/DEIC/Dialysis हे महत्वाचे उपक्रम चांगल्यारीतीने राबविले जातील यांमध्ये कोणत्याही कारणाने खंड पडणार नाही यासाठी विशेष उपाययोजना करण्यात यावी.

३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२००९२२११४१४१३२१७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(सं.ह.धुरी)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रत,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राज भवन, मलबार हिल, मुंबई.
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मुख्यमंत्री सचिवालय, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. मंत्री (सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई

४. मा. मंत्री (वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये), यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
५. मा.राज्यमंत्री (सार्वजनिक आरोग्य व कुटूब कल्याण) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय,मुंबई
६. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखा व लेखापरिक्षा), महाराष्ट्र-१/२, मुंबई/ नागपूर.
७. प्रधान सचिव, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
८. आयुक्त, आरोग्य सेवा,आरोग्य भवन, मुंबई.
९. संचालक, वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन संचालनालय, मुंबई
१०. संचालक, आरोग्य सेवा-१, आरोग्य भवन, मुंबई.
११. जिल्हा शल्य चिकित्सक, सिंधुदूर्ग
१२. जिल्हा कोषागार अधिकारी, सिंधुदूर्ग
१३. निवडनस्ती (आरोग्य-३ अ), सा.आ.वि.